

Lægemidler i Danmark 2023-24

Lægemiddelforbrug og apoteksdrift i Danmark

Indhold

FORORD	3
LÆGEMIDDELFORBRUG	
Danskernes forbrug af lægemidler	4
Regionernes udgifter til medicintilskud	5
Apotekernes lægemiddelomsætning	6
De mest udleverede lægemidler	7
HÅNDKØBSMEDICIN	
Omsætning af håndkøbsmedicin	8
Medicin i detailhandlen	9
MEDICINPRISER	
Apotekernes medicinpriser	10
Apotekernes substitution	11
Sammensætning af medicinprisen	12
Priser på kopimedisin i Europa	13
APOTEKET I SUNDHEDSVÆSENET	
Apotekerne i det nære sundhedsvæsen	14
Apotekernes sundhedsydelser	15
APOTEKETS NØGLETAL	
Apoteksenheder	16
213 flere apoteker siden 1. juli 2015	17
Apotekernes omsætning	18
Apotekernes avance	19
Apotekets nøgletal	20
Gennemsnitsapoteket	21
TILFREDSHED MED APOTEKERNE	22

Note:

En døgndosis (DDD) er en mængdeenhed, som WHO har defineret som en standarddosis for en døgnbehandling til en voksen patient.

AIP = Apotekets indkøbspris (ekskl. moms).

AUP = Apotekets udsalgspris (inkl. moms).

Medmindre andet er angivet, er beløb eksklusive moms.

Forord

Apotekernes salg af receptmedicin har ændret sig meget de seneste to år. I 2023 blev der udleveret medicin for 16,5 milliarder kroner - det er 2,6 milliarder kroner mere end i 2022. En stor del af stigningen kommer fra forbruget af semaglutid, der er det aktive stof i diabeteslægemidlet Ozempic og slankemidlet Wegovy. I 2023 vedrørte 18 procent af apotekernes samlede lægemiddelomsætning semaglutid.

Det øgede salg af Ozempic har medført en stigning i regionernes udgifter til medicintilskud på 22 procent i 2023. I 2024 forventes dog et fald i udgifterne til medicintilskud, da prisen på Ozempic er faldet, og der strammes op på reglerne for tilskud til Ozempic.

Apotekets opgave er ikke blot at udlevere medicin, men i høj grad også at rådgive om brugen af den. Apotekerne står klar til at hjælpe alle, der skal købe deres sædvanlige medicin, dem der har et akut behov for medicin, og dem der har brug for et godt råd, et plejeprodukt eller en vaccination.

Apotekerne tilbyder også en række sundhedsydelse, og som en del af sundhedsreformen fra 2022 har en arbejdsgruppe under Indenrigs- og Sundhedsministeriet anbefalet, at apotekernes kompetencer bringes yderligere i spil for at aflaste andre dele af sundhedsvæsenet, styrke patientsikkerheden og øge tilgængeligheden. Dette skal forhandles med Indenrigs- og Sundhedsministeriet med henblik på, at apotekerne kommer til at spille en endnu større rolle i det nære sundhedsvæsen, end de gør i dag.

I 2023 var apotekerne en del af det nationale vaccinationsprogram mod influenza og covid-19, og apotekerne foretog mere end 1 million vaccinationer. Desværre er apotekerne blevet fravalgt til denne opgave i 2024. Men på en række apoteker kan man stadig få influenzavaccination og rejsevaccinationer mod betaling.

95 procent af alle voksne bruger apotekerne. Tilsammen fik borgerne udleveret 68 millioner receptpåkninger. Og 56.000 borgere fik pakket deres medicin af apoteket i dosisruller, hvilket frigør ressourcer hos kommunerne. Det er 19 procent flere end året før.

Siden 2015 er der kommet 213 nye apoteker til. Det er en stigning på næsten 70 procent. Det har givet borgerne en langt bedre tilgængelighed, men har også givet apotekerne udfordringer med at bemande de mange nye enheder. Der må tænkes nyt, så medarbejderressourcerne udnyttes bedst muligt. Derfor arbejdes der i disse år blandt andet med øget automatisering, robotter og nyttiggørelse af andre personalegrupper.

Dette og mere til kan du få overblik over i denne årbog. Du kan finde aktuelle analyser om lægemidler og apoteker på www.apotekerforeningen.dk samt i vores analysenyhedsbreve.

God læselyst.

Anders Kretzschmar
Adm. direktør
Danmarks Apotekerforening

Danskernes forbrug af lægemidler

I 2023 brugte danskerne medicin for 30 milliarder kroner (inklusive moms), hvilket er en stigning på 13 procent sammenlignet med 2022.

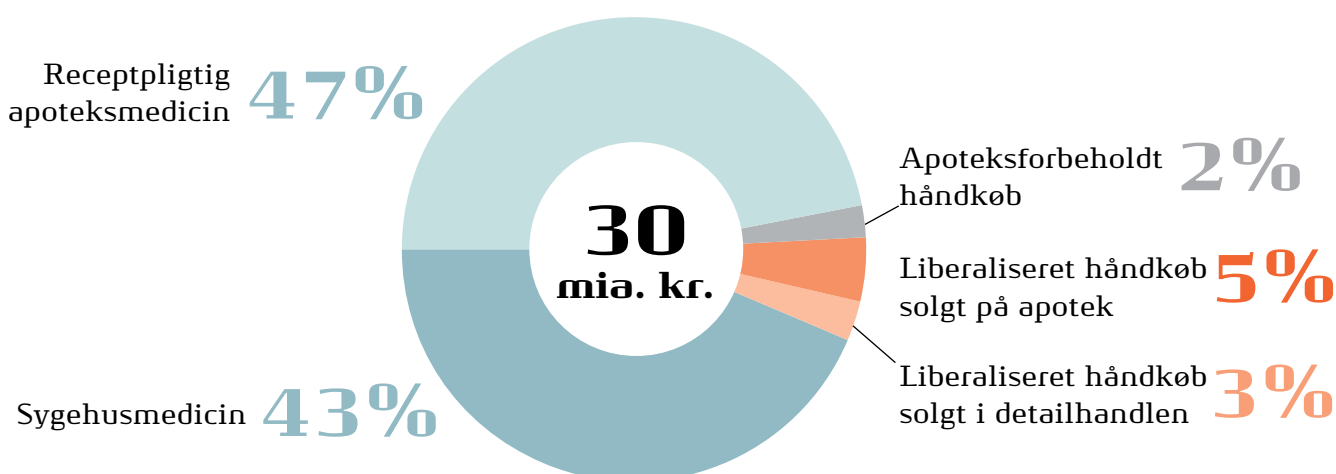
Omsætningen var fordelt mellem apoteker, sygehuse og detailhandlen. Apotekerne stod for udlevering af medicin til en værdi af 16,5 milliarder kroner, svarende til lidt over halvdelen af det samlede forbrug. Ifølge Sundhedsdatastyrelsen brugte sygehussektoren – som omfatter både offentlige sygehuse, privathospitaler og nogle private klinikker – medicin for 13,3 milliarder kroner (inklusive moms). De sidste 3 procent, cirka 850 millioner kroner, kom fra håndkøbsmedicin solgt i detailhandlen.

Udgifterne til sygehusmedicin var 7 procent højere i 2023 end året før. Sygehusmedicin udgjorde 43 procent af de samlede medicinudgifter, og kræftmedicin var den største enkeltpost for sygehusenes medicinkøb.

Stigningen på 13 procent i medicinudgifterne i 2023 skyldtes primært et stigende forbrug af dyre lægemidler, idet der kun blev udleveret 6 procent mere medicin. Det øgede forbrug af det dyre semaglutid samt hospitalernes kræftmedicin har især bidraget til udgiftsstigningen.

I alt blev der registreret et forbrug på 4 milliarder døgndoser medicin i 2023. Mange borgere anvender flere forskellige lægemidler samtidigt, og det gennemsnitlige daglige forbrug var på 1,8 døgndoser per indbygger.

Udgifter til medicin i Danmark 2023

Medicinudgifter inklusive moms.

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen, Signum og Danmarks Apotekerforening.

Regionernes udgifter til medicintilskud

Der udleveres i dag 71 procent mere tilskudsberettiget medicin sammenlignet med 2007. Sidste år steg regionernes udgifter til medicintilskud markant, mens der forventes et lille fald i 2024. Ud fra data for første halvår af 2024 anslås det, at regionernes udgifter til medicintilskud vil være cirka 7 procent lavere end året før eller 0,5 procent højere end i 2007.

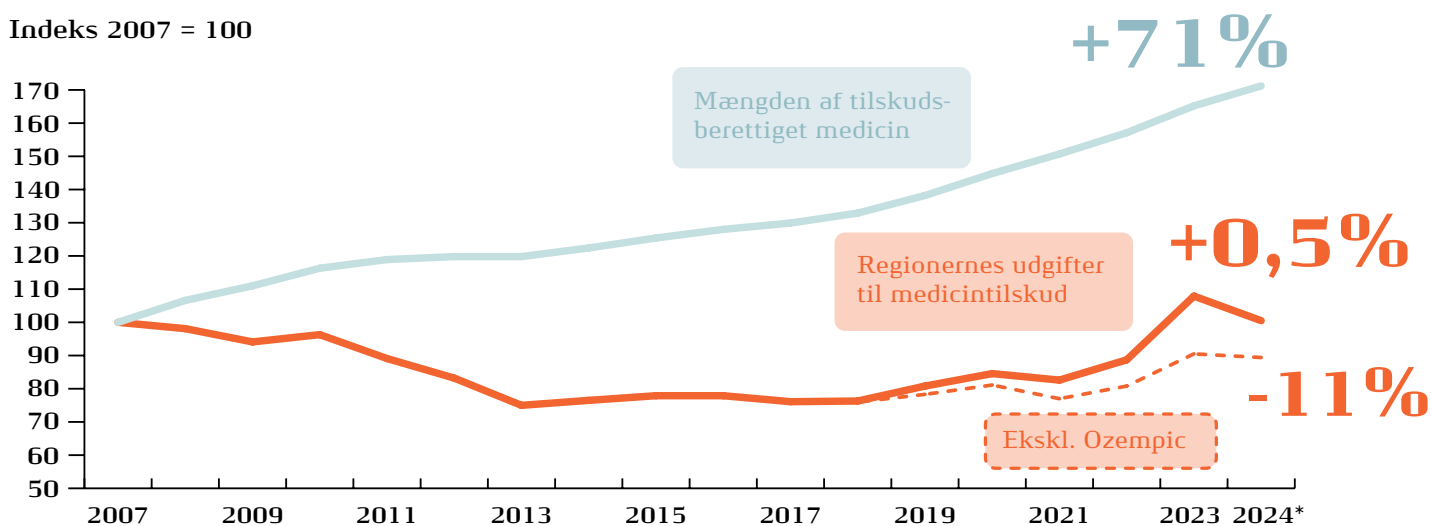
Der har de seneste to år været usædvanligt store ændringer i udgifterne til medicintilskud. En væsentlig årsag til dette er diabeteslægemidlet Ozempic. Omsætningen af

dette lægemiddel steg kraftigt indtil midten af 2023, men har siden været faldende. Omsætningsændringerne kan tilskrives både øget forbrug og svingninger i prisen ved forsyningsvanskeligheder. I 2023 var regionernes udgifter til Ozempic mere end fordoblet sammenlignet med året før. Hvis der ses bort fra Ozempic, er udgifterne til medicintilskud 11 procent lavere end i 2007, og ikke 0,5 procent højere, som der er udsigt til.

Sygesikringens andel af udgifterne til tilskudsberettiget medicin forventes at være omkring 62 procent i 2024.

Regionernes udgifter til medicintilskud er på samme niveau som i 2007

Indeks 2007 = 100

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen og Danmarks Apotekerforening.

*) Foreløbigt 2024-tal på baggrund af 1. halvår 2024.

Apotekernes lægemiddelomsætning

I 2023 var der en historisk stor omsætningsstigning på de danske apoteker, idet lægemiddelomsætningen var 23,8 procent højere end i 2022. Samtidig udleverede apotekerne 5,9 procent flere døgndoser end året før. Den samlede værdi af disse lægemidler, målt i apotekets indkøbspriser (AIP), var 11,4 milliarder kroner i 2023.

Ligesom de forrige år var medicin til hjerte og kredsløb i 2023 den mest udleverede lægemiddeltype på de danske apoteker opgjort i døgndoser. Apotekerne udleverede knap 1,6 milliarder døgndoser af denne type, hvilket svarer til 40 procent af alle udleverede døgndoser. Selvom mængden af disse lægemidler var høj, udgjorde de kun 6 procent af

apotekernes samlede lægemiddelomsætning målt i kroner. Dette skyldes, at medicin til hjerte og kredsløb gennemsnitligt er relativt billig i sammenligning med de fleste andre lægemiddelgrupper.

For lægemidler rettet mod fordøjelse og stofskifte, herunder diabetesmedicin, gør det omvendte sig gældende. Lægemidler til fordøjelse og stofskifte udgør 32 procent af apotekernes samlede lægemiddelomsætning, mens det kun er 12 procent af døgndoserne, som hører til i denne gruppe. Omsætningen af lægemidler rettet mod fordøjelse og stofskifte var i 2023 3,6 milliarder kroner målt i AIP, hvilket er en omsætningsstigning på 67,5 procent sammenlignet med 2022.

Omsætning af lægemidler på apotek opdelt efter overordnet lægemiddelgruppe

Lægemiddelgruppe	Niveau 2023		Ændring i procent i forhold til 2022	
	Døgndoser mio. DDD	Omsætning AIP, mio. kr.	Døgndoser	Omsætning
A. Fordøjelse og stofskifte	471	3.605	6,6	67,5
B. Blod og bloddannende organer	281	1.156	13,1	5,3
C. Hjerte og kredsløb	1.553	689	6,5	13,2
D. Hudmidler	102	247	13,9	12,7
G. Kønshormoner, gynækologisk mv.	200	536	-0,4	2,8
H. Hormoner til systemisk brug	68	126	-0,4	0,7
J. Infektionssygdomme	33	883	9,4	7,0
L. Cancermidler og til immunsystemet	9	54	-7,9	7,1
M. Muskler, led og knogler	117	315	2,5	18,3
N. Nervesystemet	639	2.130	5,0	19,0
P. Parasitmidler	2	78	-3,4	-25,4
R. Åndedrætsorganer	330	1.224	3,3	8,2
S. Sanseorganer	33	236	4,1	14,2
V. Diverse lægemidler	2	123	7,5	8,5
Alle lægemidler	3.839	11.403	5,9	23,8

Kilde: Signum og Danmarks Apotekerforenings beregninger.

De mest udleverede lægemidler

Det er de samme ti lægemidler, der er på top ti over apotekernes mest udleverede lægemidler i 2023, som det var i 2022. Også i år er det mest udleverede lægemiddel det kolesterolsænkende atorvastatin, hvor der er udleveret 359 millioner døgndoser. I 2023 var der 562.000 personer, der anvendte dette lægemiddel. Forbruget af atorvastatin har været stigende i flere år, og i 2023 steg det med knap 13 procent i forhold til 2022.

I 2022 kom lægemidlet sertralin, som bruges til behandling af depression, på listen over de ti mest solgte lægemidler. Og i 2023 er forbruget fortsat stigende for sertralin med en stigning på 13 procent sammenlignet med 2022. Det næstmest brugte lægemiddel er det blodtrykssænkende losartan. Også her er forbruget en del højere end sidste år, idet forbruget er steget med 14 procent.

Målt i kroner var diabetes- og slankelægemidlet semaglutid (Ozempic, Wegovy og Rybelsus) og det blodfortyndende middel apixaban (Eliquis) de to mest omsatte lægemidler på apotekerne i 2023 med en omsætning på henholdsvis 2,1 milliarder og 455 millioner kroner.

Omsætningen af semaglutid steg i 2023 med hele 217 procent i forhold til året før. Lægemidlet blev først markedsført som diabetesmiddel i 2018, og siden da har forbruget været støt voksende, hvilket gør det til det mest omsatte lægemiddel på apotekerne. I december 2022 blev semaglutid også lanceret som slankemiddel under navnet Wegovy, hvilket har bidraget til en yderligere stigning i omsætningen. Ud fra de første ni måneder af året vurderes det, at apotekernes salg af semaglutid i 2024 vil stå for omkring 20 procent af apotekernes samlede lægemiddelomsætning.

Apotekernes mest udleverede lægemidler, målt i døgndoser

Lægemiddel	Niveau 2023		Ændring i procent i forhold til 2022	
	Døgndoser mio. DDD	Omsætning AIP, mio. kr.	Døgndoser	Omsætning
Atorvastatin ¹	359	76	12,6	218,1
Losartan ²	236	37	13,9	-46,6
Amlodipin ²	185	20	5,7	34,0
Paracetamol ³	167	258	2,4	13,3
Ramipril ²	108	8	-0,9	4,2
Pantoprazol ⁴	88	28	6,9	45,5
Acetylsalicylsyre ⁵	86	20	-0,9	18,4
Sertralin ⁶	86	37	13,0	122,5
Enalapril ²	85	11	3,3	4,4
Furosemid ⁷	83	20	-8,0	-44,7
De 10 mest udleverede	1.482	516	11,7	35,4

¹⁾ Kolesterolssænkende. ²⁾ Blodtryksænkende. ³⁾ Smertestillende. ⁴⁾ Syrepumpehæmmer. ⁵⁾ Blodfortyndende. ⁶⁾ Antidepressiv. ⁷⁾ Vanddrivende.
Kilde: Signum og Danmarks Apotekerforenings beregninger.

Omsætning af håndkøbsmedicin

I 2023 blev der omsat håndkøbsmedicin for 2 milliarder kroner på apotekerne og i detailhandlen. Dette udgør en omsætningsstigning på 7 procent sammenlignet med 2022.

Håndkøbsmedicin er lægemidler, der kan købes uden recept. Dette inkluderer både apoteksforbeholdte håndkøbslægemidler, som kun kan købes på apoteket, samt liberaliserede håndkøbslægemidler, der er tilgængelige i både detailhandlen og på apotekerne.

Liberaliserede håndkøbslægemidler udgjorde i 2023 80 procent af det samlede salg af håndkøbsmedicin med en omsætning på 1,6 milliarder kroner, hvilket er 11 procent mere end året før. De resterende 20 procent af

håndkøbslægemidlerne må kun sælges på apoteket. Salget af disse faldt i 2023 med 5 procent og nåede en samlet værdi på godt 406 millioner kroner.

En af årsagerne til det større salg af håndkøbslægemidler er en stigning i salget af næsespray mod forkølelse. Der blev i 2023 købt godt 62 millioner døgndoser, hvilket er 8 procent mere end året før.

Apotekerne stod for 65 procent af salget af al håndkøbsmedicin. Heraf var knap en tredjedel apoteksforbeholdt, mens to tredjedele var liberaliseret. De resterende 35 procent af salget fandt sted i detailhandlen. Et salg der i 2023 steg 12 procent i forhold til året før.

Omsætningen af håndkøbsmedicin i 2023

Målt i indkøbspriser (AIP)

	Mio. kr.	Ændring i % ift. 2022	Andel
Apoteksforbeholdte håndkøbslægemidler	406	-5%	20%
Liberaliserede håndkøbslægemidler	1.607	11%	80%
Heraf solgt på apotek	899	11%	45%
Heraf solgt i detailhandel	708	12%	35%
Håndkøbslægemidler i alt	2.014	7%	100%

Inklusive håndkøbslægemidler solgt på recept.

Kilde: Signum og Danmarks Apotekerforenings beregninger.

Medicin i detailhandlen

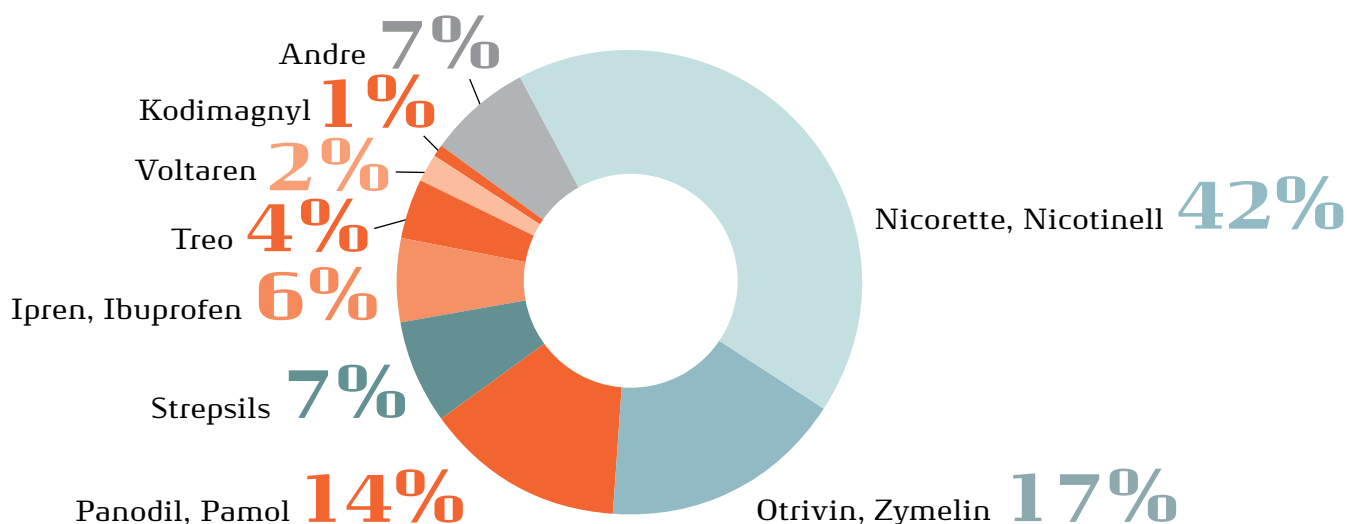
35 procent af den håndkøbsmedicin, som danskerne bruger, køber de i detailhandlen. Detailhandlen har tilladelse til at tilbyde mere end 80 forskellige liberaliserede håndkøbslægemidler, der er tilgængelig i omkring 465 forskellige pakninger. Og ud af disse må godt 400 pakninger placeres i selvvalg, så kunden selv kan tage medicinen direkte fra hylden.

I realiteten sælger detailhandlen dog kun en lille del af de lægemidler, de har tilladelse til. Faktisk udgør otte ud af cirka 80 lægemidler hele 93 procent af deres samlede salg.

Nikotinerstatning har i mange år været det mest solgte lægemiddel i detailhandlen målt i kroner, og det var også tilfældet i 2023. Detailhandlens salg af dette lægemiddel steg med 13 procent fra 2022 til 2023, og udgjorde 42 procent af deres samlede lægemiddel salg. Næsespray mod forkølelse er det næstmest solgte med en andel på 17 procent af detailhandlens samlede medicinsalg. Detailhandlens salg af dette lægemiddel steg med 16 procent fra 2022 til 2023. Omkring en fjerdedel af detailhandlens lægemiddelsalg består af midler mod svage smerter.

Detailhandlens mest omsatte håndkøbsmedicin i 2023

Procentandel af omsætning målt i indkøbspris

De mest solgte lægemiddelstoffer er eksemplificeret ved typiske handelsnavne. De smertestillende lægemidler er markeret med røde farver.
Kilde: Signum og Danmarks Apotekerforenings beregninger.

Apotekets medicinpriser

Priserne på de lægemidler, der kun kan købes på apoteket, faldt i perioden fra 2000 til 2018, og har siden da været nogenlunde stabile. Siden år 2000 er priserne på disse apoteksforbeholdte lægemidler faldet med 55 procent. De seneste cirka fem år har der været nogle mindre udsving fra år til år. Det skyldes fortrinsvist, at der siden 2019 i perioder har været forsyningsvanskeligheder for visse lægemidler, hvilket har ført til højere priser. Baseret på 1. halvår 2024 anslås det, at priserne på apoteksforbeholdte lægemidler i 2024 i gennemsnit vil være 4-5 procent lavere end året før.

De lavere priser skyldes primært patentudløb og priskonkurrence fra generika – i daglig tale kaldet kopimedicin. Danmark har den mest frie og skarpe priskonkurrence i Europa på apoteksforbeholdt medicin. Hver 14. dag deltager leverandørerne i en slags licitation, hvor den billigste pris vinder næsten hele markedet. Apotekerne skal tilbyde

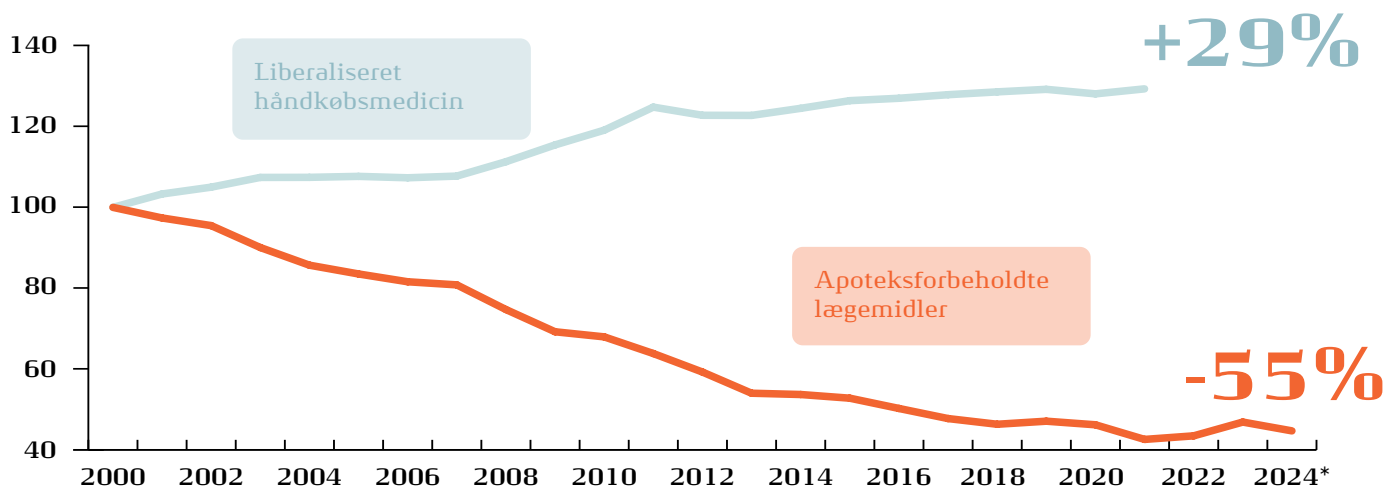
kunderne den billigste variant af et lægemiddel. Og da medicintilskuddet alene beregnes ud fra prisen på den billigste pakning, får leverandøren med den laveste pris næsten hele markedet i 14 dage.

Dette system fører til en hård priskonkurrence på kopimedicin, som udgør op mod 75 procent af den medicin, apotekerne udleverer. Systemet medfører dog også, at prisen på enkelte lægemidler kan stige pludseligt – eksempelvis når der opstår mangel på et lægemiddel. Stigningerne kan give indtryk af, at medicinpriserne er høje, selvom de i realiteten er blandt de laveste i Europa, når det gælder generika.

Ser man på de liberaliserede håndkøbslægemidler, der også kan sælges i detailhandlen, er priserne steget 29 procent fra 2000 til 2021, som er det seneste år, myndighederne har opgjort.

Apotekets medicinpriser er halveret siden 2000

Indeks 2000 = 100

Kilde: Sundhedsdatastyrelsens DDD-baserede lægemiddelpriksindeks.

*) Foreløbigt 2024-tal på baggrund af 1. halvår 2024.

Apotekernes substitution

Læger bruger ofte navnet på det originale lægemiddel, når de udsteder en recept. Det vil sige det første lægemiddel, der blev markedsført med et givent indholdsstof. Men når et patent udløber, vil der i de fleste tilfælde komme billigere generika på markedet. Det omtales ofte også som kopimedicin, da de har samme indholdsstof som originalen. Generisk medicin har samme virkning som originalen, og skal ikke forveksles med forfalsket medicin. Apotekerne er forpligtede til at tilbyde kunderne den billigste pakning inden for en afgrænset gruppe af lægemidler, og hvis der gives offentligt tilskud til medicinen, beregnes tilskuddet ud fra den billigste pakning i gruppen.

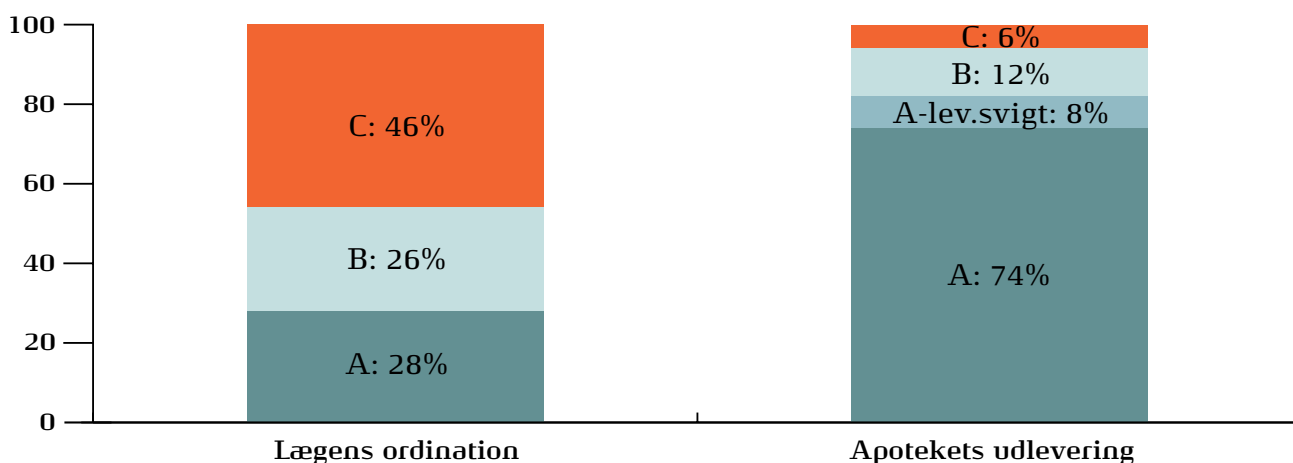
I 2023 udførte apotekerne over 21 millioner substitutioner, hvor de erstattede den pak-

ning, lægen havde ordineret, med en billigere pakning. 46 procent af de pakninger, som lægerne ordinerede, var de dyrere såkaldte C-markerede pakninger, men for syv ud af otte af disse pakninger substituerede apoteket altså til en billigere pakning. Herved sparede apotekernes substitution i 2023 borgerne og samfundet for en udgift på 3,4 milliarder kroner. For den enkelte pakning betyder det, at der i gennemsnit spares 192 kroner på at få en billigere pakning end lægens dyrere C-markerede ordination.

Samtidig betyder apotekernes substitution, at konkurrencen på det danske marked for lægemidler er meget stærk, så priserne i Danmark er blandt de laveste i Europa for de lægemidler, hvor det er muligt at substituere.

Apotekernes substitution sparer 3,4 mia. kr.

Procent

Figuren viser lægernes ordinerede og apotekernes udleverede pakninger i 2023 fordelt efter pris: de billigste (A-markedet), de billigste efter leveringssvigt (A-leveringssvigt), de næst billigste (B-markedet) under en bagatelgrænse på højst 5% (5-20 kr.) og de dyreste pakninger (C-markedet).

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen og Danmarks Apotekerforenings beregninger.

Sammensætning af medicinprisen

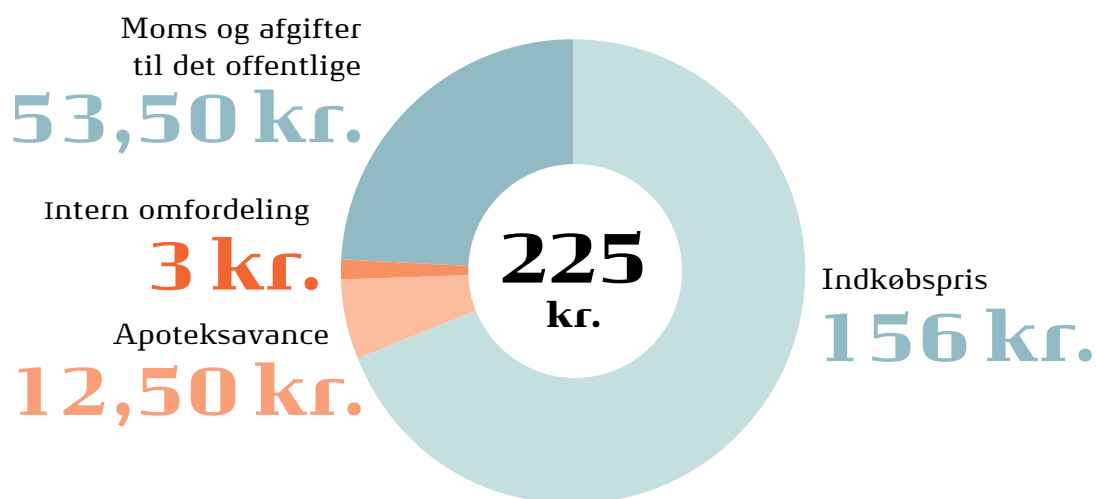
I 2023 kostede en pakke med receptpligtig medicin i gennemsnit 225 kroner for forbrugeren. Heraf gik 156 kroner til indkøb af lægemidlet fra producenten.

I gennemsnit gik der 53 kroner og 50 øre til det offentlige af de 225 kroner. Dette beløb omfatter primært moms samt dækning af en række udgifter, som samfundet har valgt at finansiere gennem lægemiddelpriserne. Det inkluderer for eksempel administrationsgebyret til Lægemiddelstyrelsen og tilskud til at drive uddannelsen til farmakonom. Desuden er der en rabat til sygesikringen, som

apotekerne giver på den del af lægemiddelprisen, som de dækker i form af medicintilskud.

De resterende cirka 15 kroner og 50 øre ud af de 225 kroner tilfaldt apoteket. Hovedparten af dette beløb er et fast beløb på 12,50 kroner, som det enkelte apotek får, uafhængigt af medicinens pris. De resterende 3 kroner anvendes til intern omfordeling mellem apotekerne for at sikre tilgængelighed til apoteker og lægemidler i landområder med lav omsætning, samt at sikre adgang til vagtapoteker.

Sådan er prisen på en gennemsnitlig receptpakning sammensat

Kilde: Danmarks Apotekerforening.

Priser på kopimedicin i Europa

Den måde man i Danmark fastsætter medicinpriser, skaber en effektiv priskonkurrence blandt producenter og importører. Da apoteket samtidig tilbyder substitution til billigste pakning, har Danmark gennem mange år haft nogle af Europas laveste priser på de lægemidler, hvor patentet er udløbet, og der er kommet generisk konkurrence.

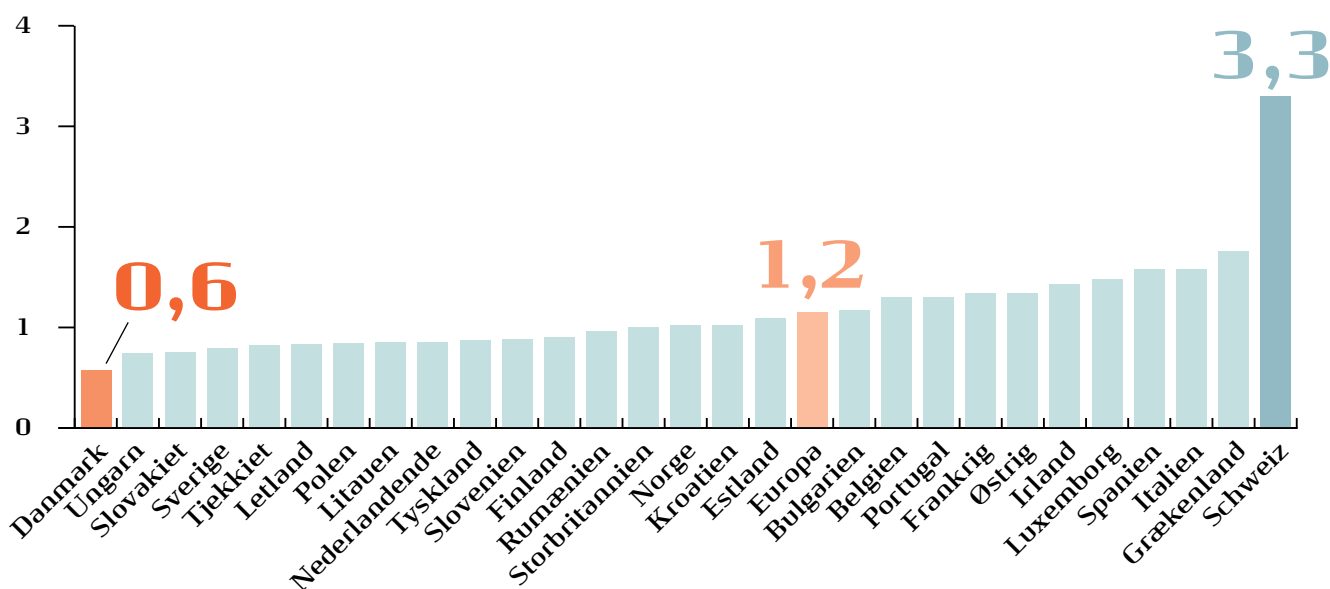
En analyse udført af det internationale analyseinstitut IQVIA, der sammenligner medi-

cinpriser i 28 europæiske lande, bekræfter dette. Ifølge analysen er prisen for medicin inden for syv af de største medicinområder med generisk konkurrence i gennemsnit 58 øre per døgndosis i Danmark. Dette gør Danmark til det land i Europa, der har de laveste priser på kopimedicin. Til sammenligning ligger den gennemsnitlige pris på tværs af de europæiske lande på 1 krone og 15 øre per døgndosis, altså det dobbelte af prisen i Danmark.

Danmark har Europas laveste priser på kopimedicin

Gennemsnitlig pris per døgndosis i 2. kvartal 2024 for 7 store terapiområder

Kr. per døgndosis

Kilde: IQVIA MIDAS QTR Q2 2024. Gns. pris per døgndosis for oral receptmedicin for 7 terapiområder med generisk konkurrence: kolesterolmodificerende medicin, antidepressiv medicin, angiotensin II-blokkere, epilepsimedicin, smertestillende medicin, mavesårsmedicin og betablokkere.

Apotekerne i det nære sundhedsvæsen

Apotekerne er samfundets lokale lægemiddeleksperter. Farmaceuter og farmakonomer på apotekerne sørger for sikker distribution af lægemidler og giver den rådgivning om korrekt brug af lægemidlerne, som medicinbrugerne har behov for.

I 2023 var der 2 millioner kronisk eller langvarigt syge i Danmark, og 1,2 millioner af dem havde mere end én kronisk sygdom. 700.000 personer brugte mere end fem forskellige lægemidler.

Det kan være svært at overskue mange slags medicin og at tage det hele som tilsigtet. Forkert medicin, forkert brug af medicin og andre medicineringsfejl betyder, at hvert år er der:

- 200.000 borgere, der oplever utilsigtede hændelser med medicin
- 100.000 borgere, der bliver indlagt på grund af medicineringsfejl
- op mod 5.000 borgere, der dør.

Derfor arbejder apotekerne for at nedbringe fejlmedicinering gennem øget fokus på medicinsikkerhed og forebyggelse. Alene apotekets receptkorrektioner sparer i gennemsnit 7 hospitalsindlæggelser om dagen.

Der er bred politisk enighed om at styrke sammenhængen og nærheden i sundhedsvæsenet. Apotekerne befinder sig tæt på borgerne, og som led i omstillingen af sundhedsvæsenet skal apotekerne varetage flere opgaver, end de gør i dag.

2
millioner
kronikere

700.000
bruger mere end
5 lægemidler

7
sparede indlæggelser
om dagen ved
receptkorrektion

Apotekerne skal i endnu højere grad end i dag arbejde sammen med resten af det nære sundhedsvæsen om at øge medicinsikkerheden. Brugen af dosispakket medicin stiger allerede, og flere kommuner benytter sig af apotekernes lægemiddelfaglige ekspertise, når personalet skal have et praksisnært kompetenceløft i sikker medicinbehandling.

Fra 2025 kan endnu flere borgere få en medicin- eller compliancesamtale, så de får den bedste effekt af deres medicinske behandling. Apoteker og praktiserende læger kan også styrke samarbejdet yderligere, så flere kan få ryddet op i medicin, der ikke længere er nødvendigt.

Apotekernes sundhedsydelser

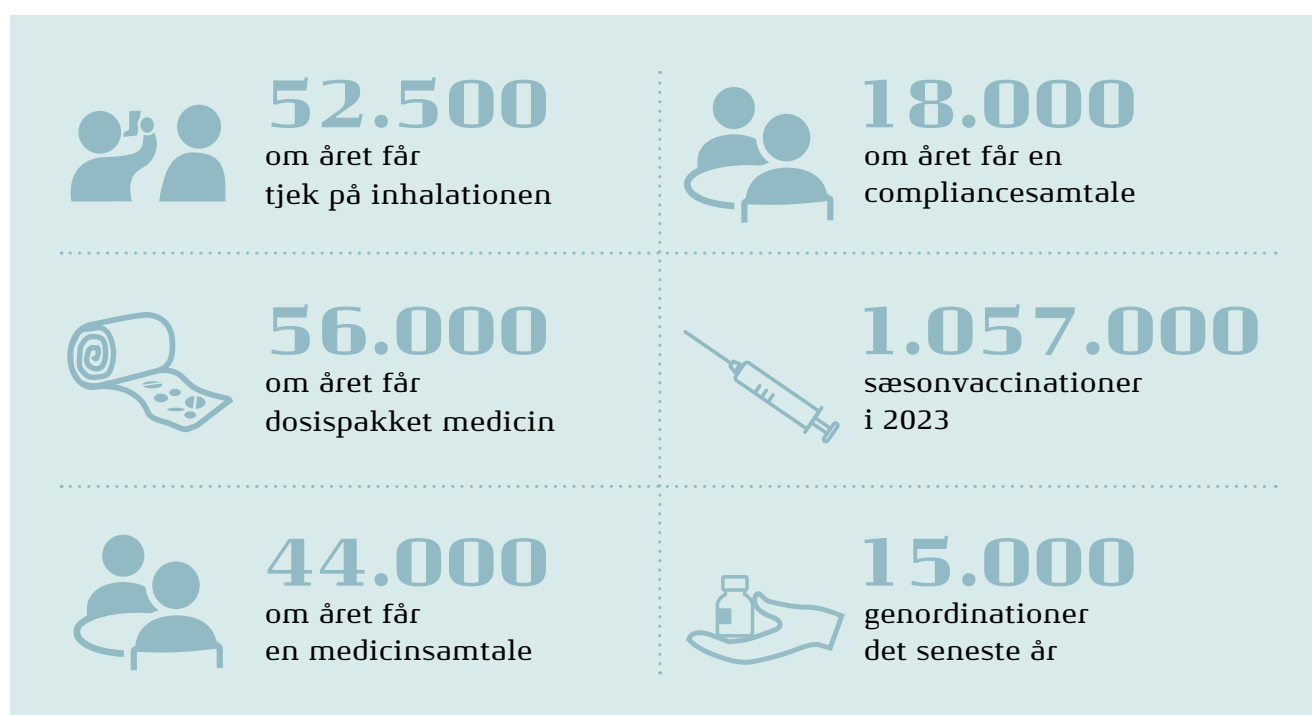
Apotekerne i Danmark giver borgerne adgang til en række gratis sundhedsydelser, som understøtter bedre brug af medicin. Fx kan astma- og KOL-patienter få vejledning i korrekt brug af inhalatorer med ydelsen 'Tjek på inhalation'. Man kan også få dosis-pakket sin medicin i små poser, inddelt efter hvornår man skal tage medicinen. Og flere medicinbrugere kan få en samtale om, hvordan de bedst tager deres medicin.

Desuden tilbyder apotekerne genordination, hvor farmaceuter, der er autoriseret til det, kan genordinere visse typer receptmedicin til patienter, der har glemt at forny deres recept. Det seneste år er det sket 15.000 gange.

I 2023 havde 44.000 nye kronikere en samtale med apoteket om at komme godt i gang med deres nye medicin. Hertil var der 18.000 kronikere, der fik en såkaldt compliance-samtale på apoteket. Samtalen er rettet mod

kronikere, der har fået deres medicin gennem længere tid, men ikke får taget den, som lægen foreskriver. Kronikerne hjælpes her med at finde grunden til den manglende medicin efterlevelse og sammen med farmaceuten finde løsninger, der fungerer bedst for den enkelte.

Apotekerne tilbød i 2023 gratis vaccination mod influenza og covid-19 til personer under det offentlige vaccinationsprogram. Mere end 520.000 borgere blev vaccineret på apotekerne, der samlet gav over 1 million vaccinationer. I 2024 har myndighederne dog valgt, at apoteket ikke skal deltage i dette, men at det skal varetages af en anden aktør. Mange apoteker tilbyder dog fortsat influenzavaccination mod betaling til personer, der ikke er omfattet af gratis vaccination. Mange apoteker tilbyder nu også andre typer af vaccinationer, herunder fx rejsevaccination, TBE, stivkrampe mv.

Apoteksenheder

Siden 2015 har apotekerne haft mulighed for at oprette op til 7 filialer hver uden forudgående godkendelse fra myndighederne. Ændringen har bidraget til, at der i dag er åbnet 213 nye apoteksenheder siden 2015.

Per 1. oktober 2024 er der samlet set 525 apoteker og apoteksfilialer i Danmark, mens der var 312 apoteker før indførelsen af den nye apotekerlov. To af de nye apoteker, der er etableret siden 2015, er onlineapoteker, som udelukkende må sælge medicin via nettet. Samlet set er der i dag 68 procent flere steder end i 2015, hvor borgerne kan få ekspederet sin recept og få udleveret receptpligtig medicin

Der er også 20 apoteksudsalg, hvor man møder faguddannet apotekspersonale. I disse apoteksudsalg kan borgerne købe håndkøbsmedicin samt bestille og afhente receptpligtig medicin, der er leveret til apoteksudsalget fra apoteket. I de seneste år har flertallet af apotekerne omdannet deres apoteksudsalg til filialer, hvilket har medført, at bor-

gerne ikke længere skal vente på leveringen af deres medicin. Denne omstrukturering har resulteret i et fald i antallet af apoteksudsalg, samtidig med at antallet af filialer er steget.

Yderligere har mange apotekere også medicinudleveringssteder og håndkøbsudsalg, der ligger i andre forretninger – fx hos den lokale købmand. Her kan borgerne hente forsendelser med receptmedicin fra apoteket. På håndkøbsudsalg kan man udover at hente bestilt receptmedicin også købe et udvalg af håndkøbsmedicin. Der findes over 600 håndkøbsudsalg og medicinudleveringssteder, hvilket samlet set resulterer i mere end 1.100 udleveringssteder for medicin i Danmark.

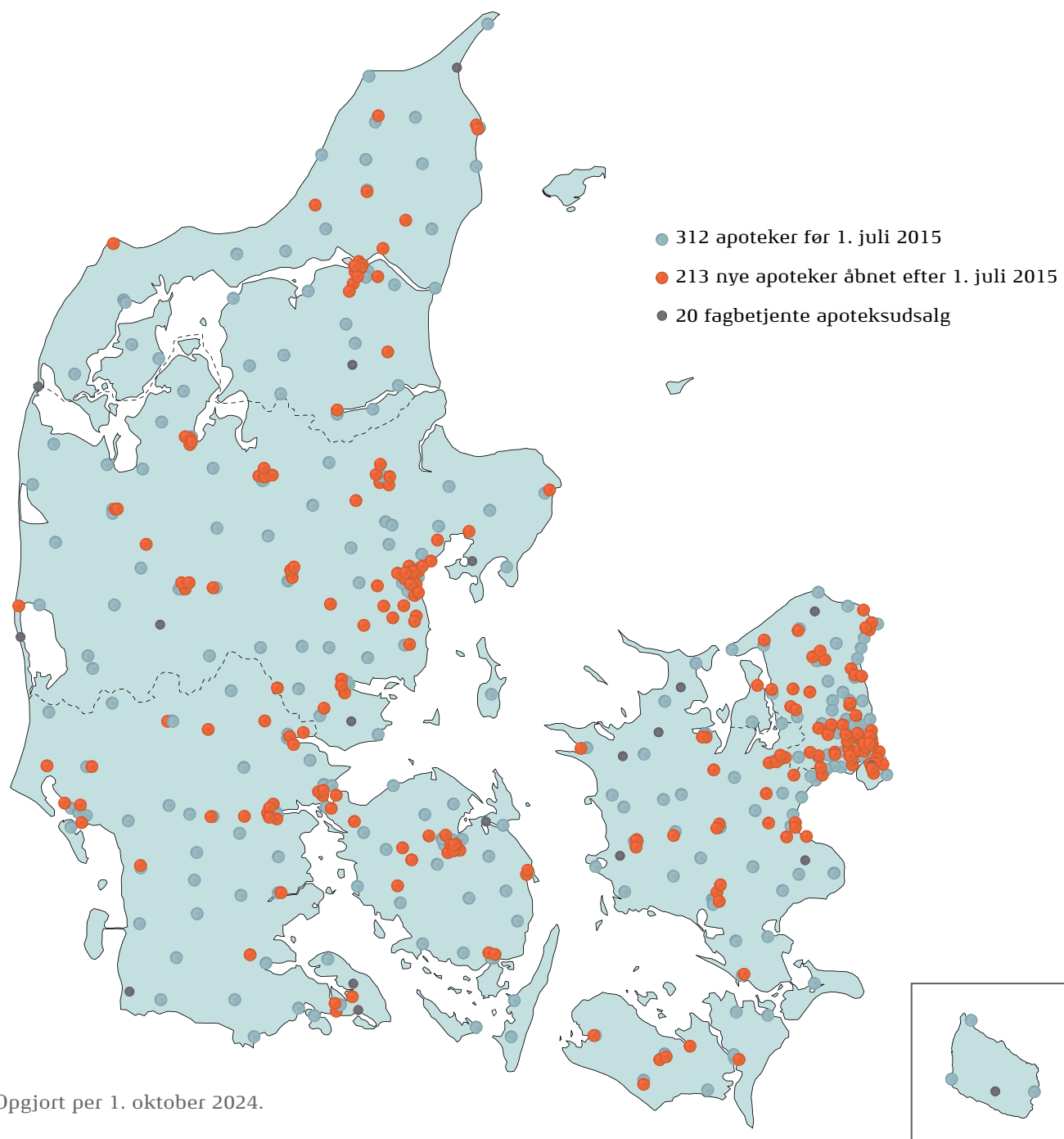
Mån kan også få sin medicin leveret i hele landet via online-handel. Og endelig er der mere end 4.000 detailhandelsbutikker, der har tilladelse til at sælge liberaliseret håndkøbsmedicin.

Antal apoteker og apoteksenheder

	30/6 2015	31/12 2023	1/10 2024
Moderapoteker	220	181	176
Apoteker som tillægsbevillinger ¹	16	44	48
Apoteksfilialer	76	298	301
Apoteker med receptekspedition i alt	312	523	525
Apoteksudsalg	117	19	20
Enheder med faguddannet personale	429	542	545

¹ En apoteker kan have op til 4 apoteker: 1 moderapotek og op til 3 tillægsbevillinger. Hertil kommer apoteksfilialer. For borgerne er der ingen forskel. De er alle apoteker med receptekspedition.
Kilde: Danmarks Apotekerforening.

213 nye apoteker siden 1. juli 2015

Siden implementeringen af apotekerloven den 1. juli 2015 er der blevet åbnet 213 nye apoteker (netto). Disse nyåbnede apoteker har forbedret tilgængeligheden til både medicin og rådgivning, særligt i de større byer,

men også i 35 mindre byer, der tidligere ikke havde et apotek. Mange af de nye filialer er beliggende tæt på konkurrenter, hvilket har intensiveret konkurrencen blandt apotekerne.

Apotekernes omsætning

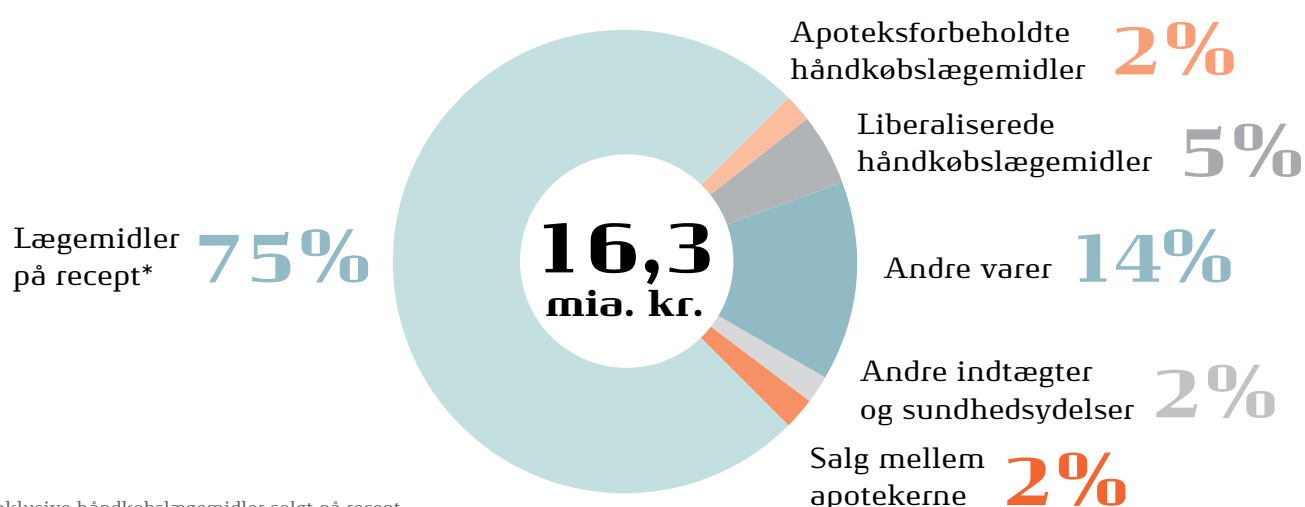
Apotekernes omsætning i 2023 var 16,3 milliarder kroner eksklusive moms. Det er 20 procent mere end i 2022. Den store omsætningsstigning kan i høj grad tilskrives salget af Ozempic og Wegovy. Salget af receptpligtig medicin udgjorde 75 procent af den samlede omsætning, hvilket understreger apotekernes primære rolle med at udlevere lægemidler og rådgive om korrekt anvendelse af lægemidler.

Håndkøbsmedicin stod for 7 procent af omsætningen, hvoraf hovedparten består af liberaliseret håndkøbsmedicin, hvor apoteket er i konkurrence med andre forhandlere, der står for knap halvdelen af salget af disse lægemidler.

Derudover sælger apotekerne også produkter som vitaminer, mineraler og hudplejemidler, som naturligt hører til apoteksvirksomhed. I 2023 udgjorde disse varer 14 procent af den samlede omsætning. Selvom salget af disse varer er steget samtidig med antallet af apoteksfilialer, har stigningen i receptomsætning gjort, at procentdelen er næsten uændret. Den økonomiske styring sikrer dog, at den samlede ramme for apotekernes bruttoavance forbliver fast.

Apotekerne tilbyder også en række sundhedsydelser til borgerne, såsom genordination, vaccination, medicinsamtaler og rådgivning om inhalation af medicin. Disse sundhedsydelser udgør stadig kun en mindre del af den samlede omsætning.

Apotekernes omsætning i 2023

*) Inklusive håndkøbslægemidler solgt på recept. Omsætning eksklusive moms.
Kilde: Danmarks Apotekerforening.

Apotekernes avance

Sædvanligvis er det en toårig bruttoavance-aftale mellem Apotekerforeningen og Indenrigs- og Sundhedsministeriet, der fastsætter apotekernes avance. Der er to centrale elementer i den økonomiske styring: avancerammen og fastkroneavancen.

Avancerammen udgør loftet for, hvor meget apotekssektoren samlet må tjene på salg af lægemidler og andre varer. I 2023 var den fastsatte ramme på knap 2,8 milliarder kroner. Rammen skal dække udgifter til personale, husleje, vedligeholdelse, forsikringer, forrentning og afskrivninger, samt apotekernes aflønning.

Fastkroneavancen er et fast beløb, apotekerne lægger oven på indkøbsprisen, når de sælger apoteksforbeholdte lægemidler. Siden 2019 har dette beløb været 5,46 kroner per pakning. Yderligere tillægges et fast recepturgebyr på 8 kroner. Disse satser fastsættes af Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

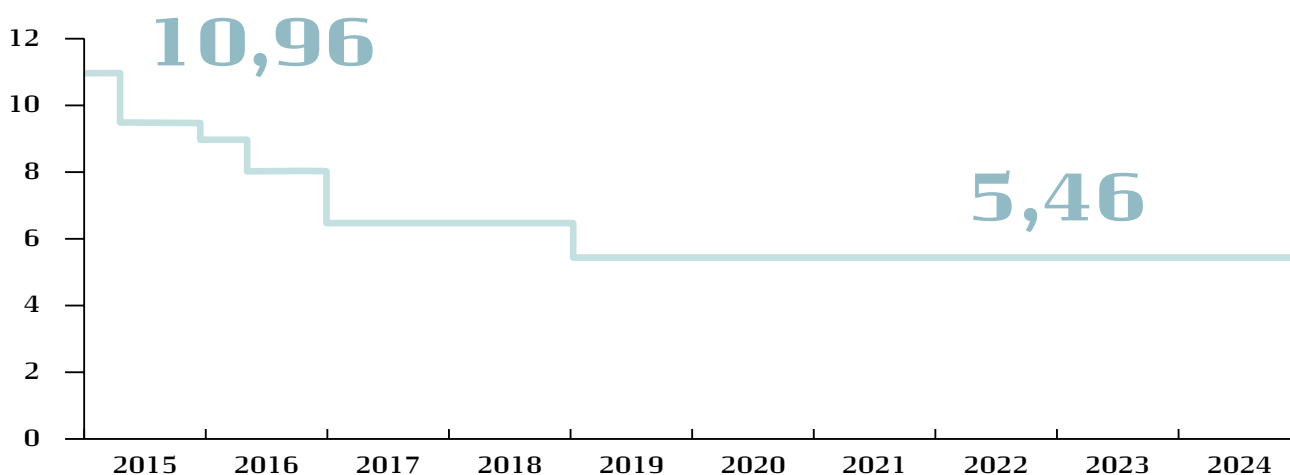
Derudover opkræves på vegne af det offentlige et beløb for at dække en række omkostninger, som er besluttet at skulle finansieres gennem lægemiddelpriisen. Beløbet beregnes som et procenttillæg ud fra prisen.

Fastkroneavancen vil som udgangspunkt blive reduceret, hvis apotekernes avance samlet set overstiger avancerammen. Siden 2015 er fastkroneavancen halveret fra 10,96 kroner per pakning i 2015 til 5,46 kroner i 2024.

Når apotekerne får mindre for at sælge medicin, lægger det pres på den sundhedsfaglige kvalitet. Samtidig bliver det svært at drive apotek i landområderne, da disse apoteker i højere grad er afhængige af salget af lægemidler. Derfor blev det i 2020 aftalt, at fastkroneavancen ikke kan falde under 5,46 kroner. Samtidig skal der indføres en ny økonomisk regulering for apotekerne, som har en mere hensigtsmæssig incitamentsstruktur. Den er vedtaget ved lov til ikrafttrædelse 1. januar 2025.

Apotekernes fastkroneavance på lægemidler

Kr. per pakning

Kilde: Danmarks Apotekerforening.

Apotekets nøgletal

I 2023 udleverede apotekerne 68 millioner receptpakninger og registrerede 51 millioner kundebesøg. Det svarer til, at hver borger i gennemsnit købte 11 pakninger med recept-medicin på apoteket i løbet af året.

En af apotekernes kerneopgaver er at rådgive borgerne om korrekt anvendelse af lægemidler. I denne forbindelse mødes borgerne altid af lægemiddeluddannet fagpersonale, som er i stand til at levere kvalificeret rådgivning. Ved udgangen af 2023 beskæftigede apotekerne 6.124 personer inklusive apotekeren. Omregnet til fuldtidsstillinger svarer dette til 4.482 fuldtidsbeskæftigede.

Fuldtidsbeskæftigede på apotek

	2023
Farmaceuter	712
Farmakonomer	2.062
Farmakonomielever	720
Øvrige ansatte	807
Ansatte i alt	4.301
Apotekere	181
Beskæftigede i alt	4.482

Omregnet til fuldtidsbeskæftigede per 31. december.
Kilde: Danmarks Apotekerforening.

Apotekets nøgletal 2023

523apoteker i Danmark
ved udgangen af 2023**51**millioner
kundebesøg**15,4**milliarder kroner
i omsætning**68**millioner
receptpakninger**6.124**personer
beskæftiget**33**millioner
receptkunder

Gennemsnitsapoteket

I 2023 var kudegrundlaget per apotek i gennemsnit 11.400 indbyggere. Dette er væsentlig færre end i 2015 grundet åbningen af de mange nye filialer, som er oprettet i mellemtiden.

Det gennemsnitlige apotek registrerede 98.000 kundebesøg, solgte 171.000 lægemiddelpakninger og opnåede en omsætning på 31 millioner kroner (eksklusive moms).

Hvert apotek beskæftigede i gennemsnit 12 ansatte, inklusive apotekerens selv. Hver apoteksejer drev desuden gennemsnitligt 3 apoteker og filialer, hvilket betyder, at apotekerens i gennemsnit leder en virksomhed med 33 ansatte.

Der er dog betydelige forskelle mellem apotekerne i landdistrikterne og i byerne, idet byapotekerne generelt er større.

Gennemsnitsapoteket 2023

Gennemsnit er beregnet ud fra 523 receptekspederende enheder (og 181 apoteksejere) ultimo 2023. Omsætning er regnet eksklusive moms.

Tilfredshed med apotekerne

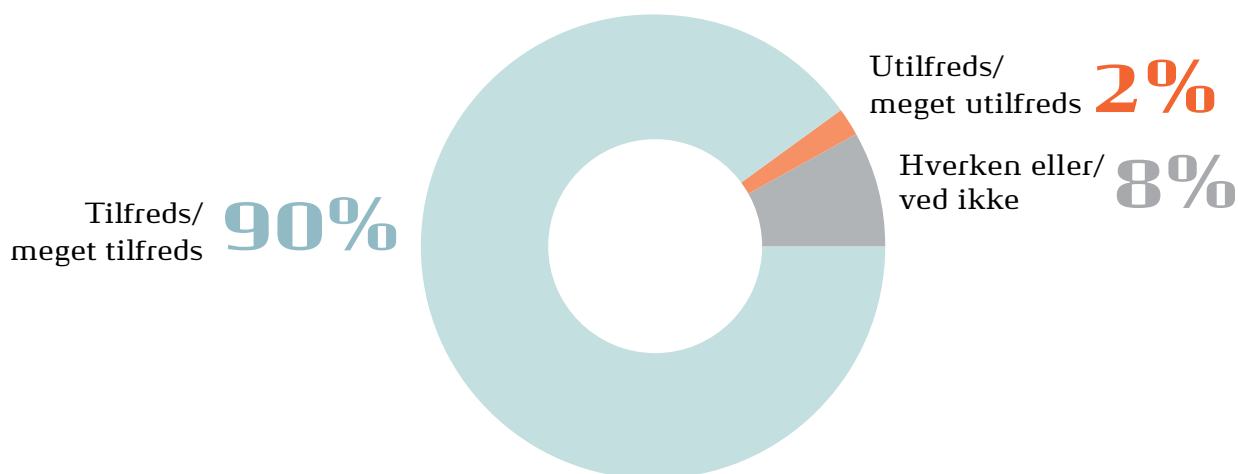
Borgerne er fortsat tilfredse med den service og rådgivning, de modtager på apotekerne.

En undersøgelse foretaget af MEGAFON for Danmarks Apotekerforening i september 2024 viste, at 95 procent af alle voksne borgere har været på apoteket inden for det seneste år, og 90 procent er tilfredse eller meget tilfredse med apotekerne. Kun en lille andel på 2 procent er utilfredse.

Borgernes tillid til apotekets sundhedsfaglige ekspertise er høj. 97 procent føler sig sikre og trygge ved at få medicin udleveret på apoteket, og 80 procent er tilfredse med den rådgivning om medicin, de får på apoteket. Kun 2 procent er utilfredse.

De mange nye enheder har været medvirkende til, at tilfredsheden med tilgængeligheden til apoteket er vokset. 92 procent af borgerne er tilfredse med afstanden til nærmeste apotek, og kun 1 procent er utilfredse.

Borgernes tilfredshed med apotekerne

Kilde: MEGAFON for Danmarks Apotekerforening, september 2024.

Danmarks Apotekerforening
Bredgade 54
1260 København K
Telefon 33 76 76 00
www.apotekerforeningen.dk

Lægemidler i Danmark 2023-24
Design: Esben Bregninge Design